

Müzikle İlgili Yaşam Kalitesi Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Müzikle İlgili Yaşam Kalitesi Anketi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26402>

Özet

Müzikle İlgili Yaşam Kalitesi Anketi (M-RQoL), bireylerin müzikle kurdukları ilişkinin ve müzik algısının genel **Yaşam Kalitesi** üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe **Uyarlama** ve geçerlik çalışması, özellikle **Koklear İmplant** (Kİ) kullanan yetikin hastalar için gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışması, işitme rehabilitasyonu bakımında müziğin öznel deneyimini ve faydasının değerlendirilmesini için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçek, Türkçe konuşan popülasyonda müziğin duygusal, sosyal ve fonksiyonel boyutlarda yaşam kalitesine katkısının değerlendirilmesine üzere tasarlanmıştır. Bu uyarlama sürecinde, anketin orijinal yapısının Türk kültürüne ve Kİ kullanıcılarının özel ihtiyaçlarına uygunluğu kapsamlı istatistiksel analizlerle doğrulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Müzik, Yaşam Kalitesi, Koklear İmplant, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlilik, Likert ölçeği, Otorinolaringoloji.

Yazarlar

Akbulut, A. A., Çiprut, A., Akdeniz, E., et al. (Sorumlu Yazar: Ahmet Alperen Akbulut).

Amaç

Müzikle İlgili Yaşam Kalitesi Anketinin temel amacı, işitme cihazları veya **Koklear İmplant** gibi işitsel rehabilitasyon araçları kullanan yetikin bireylerin müzik dinleme ve algılama deneyimlerinin, genel refahları ve **Yaşam Kalitesi** üzerindeki etkilerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle müziğin işitsel cihaz kullanıcıları için duygusal tatmin, sosyal katılım ve günlük fonksiyon üzerindeki etkilerini nicelleştirmeyi hedefler.

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının spesifik amacı, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında Kİ kullanıcılarının müzikle ilgili yaşam kalitesini güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirebilecek standartlaştırmış bir araç sağlamaktır. Bu sayede, rehabilitasyon programlarının etkinliği ve müzik eğitiminin bireyler üzerindeki pozitif etkileri daha net bir şekilde izlenebilecektir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, müziğin bireyin yaşam kalitesini etkilediği çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı genellikle müziğin algılanan keyfi, sosyal işlevi (müzikle sosyal etkileşim), duygusal tepkileri tetikleme yeteneği ve müziğin günlük yaşamdaki genel önemi gibi alt boyutları içermektedir. Ölçek, bu öznel deneyimlerin derinliğini ve genişliğini yakalamaya amaçlar.

Ölçülen psikolojik yapı, kişinin işitsel yeteneğinden bağımsız olarak müziğin psikososyal ve hedonik (haz verici) etkileşimini kapsar. K7 kullanıcılar? bağlamında, bu yapı aynı zamanda cihazların müzik performansını ne ölçüde etkilediğini de içerir, bu da cihaz memnuniyeti ve rehabilitasyon başarılarıyla yakından ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasında kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar, anketin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamayı hedeflemiştir.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumunu test etmek için hem **Keşfedici Faktör Analizi** (KFA) hem de **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin alt boyutların tutarlı ve ayrı olduğunu göstermiştir.

Benzer Ölçek Geçerliliği (Ölçüt Bağlantılı Geçerlik): M-RQoL'nin, aynı veya benzer yapılar? ölçen diğer güvenilir ölçeklerle olan korelasyonu incelenmiştir. Yüksek korelasyonlar, ölçeğin benzer yapılarla uyumlu olduğunu kanıtlamıştır.

Bilinen Grup Geçerliliği: Bu geçerlik türü, teorik olarak farklı puanlar alması beklenen gruplar arasında ayrımlı yapabilme yeteneğini değerlendirir. Örneğin, müziğe yoğun ilgi duyan K7 kullanıcılar? ile daha az ilgi duyanlar arasındaki farkların anlamlı olup olmadığını incelenmiştir.

Güvenirlik

Müzikle İlgili Yaşam Kalitesi Anketinin güvenilirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının zaman içinde ve farklı durumlarda tutarlı olduğunu göstermiştir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçları arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Yüksek korelasyon katsayısı, ölçeğin zamana karşı kararlı olduğunu işaret eder.

Ç Tutarlılık (Cronbach's α Korelasyon Analizi): Ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ölçme derecesini belirlemek için **Cronbach's α** katsayısı kullanılmıştır. Yüksek alfa değerleri, maddelerin birbiriyle tutarlı olduğunu ve ölçeğin tek bir yapıyı güvenilir bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Madde Analizi (ICC - Sınıf Çi Korelasyon Katsayısı): Maddelerin bireysel olarak ölçeğin bütününe katkıları ve tutarlılıkları bu analizle değerlendirilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini sağlamak amacıyla hem **Keşfedici Faktör Analizi** (KFA) hem de

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmaktadır. KFA, Türkçe veri seti üzerinde ölçeğin temel boyutların keşfetmek için kullanılmı, bu da uyarlanan ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya koymuştur.

DFA ise, orijinal ölçeğin hipotez edilen faktör yapısını (muhtemelen çok faktörlü bir yapı) Türkçe veri setinde ne kadar iyi temsil edildiğini test etmek için kullanılmaktadır. Bu istatistiksel yöntemler, uyarlanmanın kültürel ve dilsel farklılıklara rağmen orijinal ölçeğin ölçtüü yapay koruduğunu teyit etmiştir.

Enstrüman (Ölçek Yapısı)

Test Türü: Uyarlama (Çeviri ve Geçerlik Çalışması)

Format: Anket formu

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon (fiziksel cihaz kullanıcılar)

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Özellikle **Koklear İmplant** kullanan yetişkin bireyler.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert ölçeği** kullanılarak derecelendirme yapılmaktadır. Katılımcılar, maddelere ne ölçüde katıldıklarını veya durumun kendilerini ne ölçüde yansıttığını 5 farklı seçenek üzerinden belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, İhtiyaç Kaybı, Rehabilitasyon, **Cronbach's α** , **Keşfedici Faktör Analizi**, **Doğrulayıcı Faktör Analizi**, ICC.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: ahmetalperen.akbulut@sbu.edu.tr

Yazın Adresi: Sorumlu yazarın kurumsal adresi (SBU - Sağlık Bilimleri Üniversitesi ile ilişkilidir).

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlik çalışması 2021 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve telif hakları, yayımlandığı dergi (European Archives of Otorhinolaryngology) ve orijinal ölçeğin sahiplerinin izinlerine tabidir. Akademik kullanım için genellikle ilgili yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçek çalışmasının tam metnine ve detaylı istatistiksel sonuçlarına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: link.springer.com. Orijinal PDF dosyası mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Akbulut, A. A., Çiprut, A., Akdeniz, E. et al. Translation and validation of the music-related quality of life questionnaire for adults with cochlear implant in Turkish language. Eur Arch Otorhinolaryngol (2021). <https://doi.org/10.1007/s00405-021-06693-w>

Müzikle İlgili Yaşam Kalitesi Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ancak, ölçeğin yapısı 5'li **Likert ölçeği** formatında derecelendirilmiş maddelerden oluşmaktadır ve temel olarak K kullanımlarının müzikle ilgili öznel yaşam kalitesi deneyimlerini ölçmeye odaklanmaktadır.

Ölçek maddeleri, müziğin keyif alma, sosyal izolasyonu azaltma, duygusal ifade ve genel yaşam doyumu gibi alanlara etkisini sorgulamaktadır.